

Borgo

Tuin- en landschapsarchitectuur

Rietvenseweg 10 / 5427 LR Boekel

M 06 559 557 15 / E borgo.veen@gmail.com

Toelichting Landschappelijke Inpassing Uitbreiding Rooije Plas te Handel

Locatie: Perceel Peeldijk 32
5423 VB handel

Gemeente: Gemeente Gemert-Bakel

Opgesteld door: Borgo Tuin- en Landschapsarchitectuur

Datum: November 2019

Tekeningnummer: 1699

Inhoud

1	Aanleiding	2
2	Beschrijving van het plangebied	3
2.1	De omgeving van de Rooije Plas	3
2.2	De Rooije Plas	5
2.3	De uitbreiding	8
3	Randvoorwaarden en reeds gemaakte afspraken	8
	<u>1 Het water</u>	8
	<u>2 De oeverstrook op maaiveldsniveau</u>	10
	<u>3 De geluidswal</u>	10
	<u>4 Herplant van de te verwijderen beplantingen</u>	12
	<u>5 Padenstructuur</u>	14
	<u>6 Aanleg beplantingen</u>	18
4	Beplantingsplan	18
4.1	Toelichting	18
4.2	Beplantingslijst	20
4.3	Beheer en onderhoud	21

1 Aanleiding

De Rooije Plas is een voormalige zandwinlocatie dat nu in gebruik is als recreatieplas. De planlocatie is het adres Haveltweg 21 te Handel (Gemeente Gemert-Bakel). Er is een waterski- en wakeboardcentrum gevestigd met een springschans en een slalombaan. Het is een vereniging met een horecavergunning, een terras, een zonnestrandje met een afgeschermd zwemgedeelte en twee beachvolleybalvelden. Buiten het terrein van de vereniging is het omringende gebied voor alle publiek toegankelijk. Er wordt gewandeld en gevist.

Foto: de Rooije Plas met zicht op het verenigingsgebouw.

Het voornemen bestaat om de waterplas uit te breiden. De wens is de Rooije Plas geschikt te maken voor het houden van het Europees kampioenschap. De plas dient daartoe in elk geval langer te worden. De initiatiefnemers hebben al geruime tijd geleden het proces in gang gezet om te komen tot een ontgronding van het ten zuiden van de Rooije Plas gelegen perceel. Dit perceel is het rode vlak in het gele plangebied op de luchtfoto op pagina 1. De afbeelding “Verbeelding” toont de verbeelding van dit voornemen.

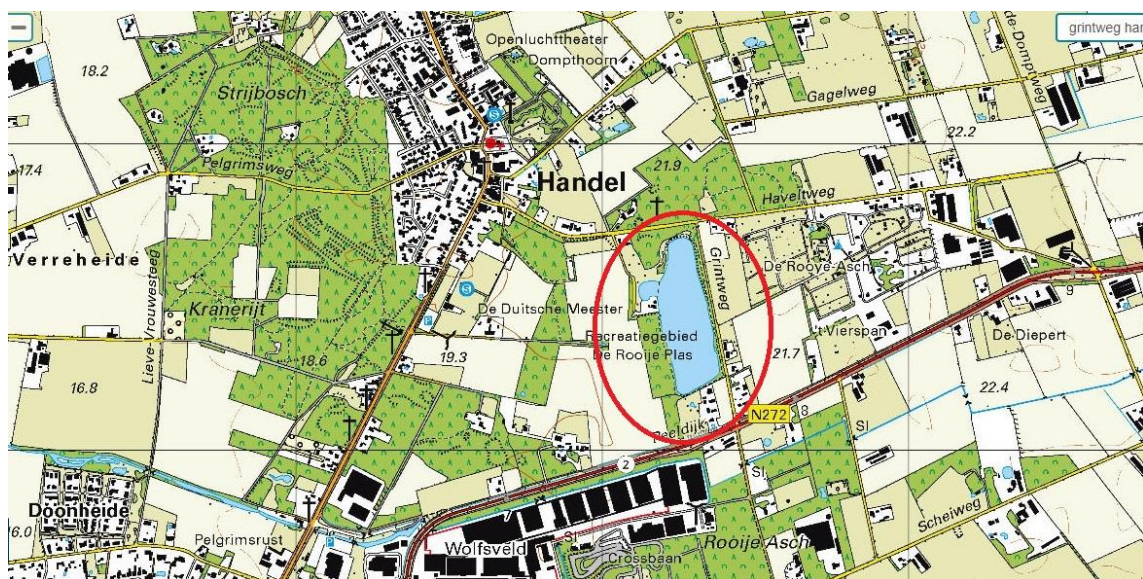
Afbeelding: “Verbeelding”, bron: BMD Advies

Dit Landschappelijk Inpassingsplan is een verdere onderbouwing hiervan, waarbij de gemaakte afspraken op een rij worden gezet en een aantal details en doorsneden zijn toegevoegd.

2 Beschrijving van het plangebied

2.1 De omgeving van de Rooije Plas

De zandwinning is al in de jaren zestig van de vorige eeuw begonnen. De Rooije Plas is zeer diep. Er zijn rondom de waterplas dichte beplantingen aanwezig. De Rooije Plas ligt in het landschappelijk deelgebied “Kampenlandschap met oude akkers”. De dichte beplantingen zijn passend in dit landschap. Op oude kaarten valt af te lezen dat het van oudsher een dicht landschap is met grotere en kleinere boscomplexen. Onderstaande afbeeldingen (bron: topotijdreis) laten zien hoe het landschap zich heeft ontwikkeld.

Het landschap is in de loop van de tijd minder kleinschalig geworden, maar de voornaamste landschappelijke structuren zijn intact gebleven.

Er zijn ten aanzien van de beplantingen de volgende aanknopingspunten te halen:

Passende beplantingselementen zijn:

- Houtsingel
- Boomrij
- Boscomplexje
- Bomengroep
- Fruitboomgaard
- Knotwilgen langs sloten

Te gebruiken beplantingssoorten zijn, conform het Beeldkwaliteitsplan Buitengebied Gemeente Gemert-Bakel:

Eik, els, berk, fruitbomen (hoogstam), lijsterbes, vogelkers, meidoorn, hondsroos, gelderse roos, vuilboom, hazelaar.

2.2 De Rooije Plas

De Rooije Plas is omgeven door bos en houtsingels. In de dichte beplantingen loopt een wandelpad. De breedte van dit pad varieert van 1 tot 2 meter en heeft een bovenlaag van fijn splitgrind. Het is op dit moment nog mogelijk om helemaal rond te lopen. Hier wordt door de mensen uit Handel veel gebruik van gemaakt. De paden blijven daardoor goed open en vrij van gras of ander onkruid. Het leem en het fijne grind komen uit de plas zelf en zijn tijdens de ontgronding apart gehouden om er de paden van te maken.

Foto: de paden hebben een ondergrond van leem en een toplaag van fijn grind. Ze blijven voldoende breed en vrij van onkruid.

De waterlijn en de overzijde van het water zijn tijdens het wandelen over de struiken heen en onder de bomen door, zichtbaar. Op sommige plekken is er een klein strandje.

De oeverzone is her en der niet stabiel genoeg, waardoor over een zeer brede zone sprake is van een lage waterstand. Golfslag van de speedboten kunnen de oeverkant schade toebrengen. Bij de gewenste uitbreiding wordt gebruik gemaakt van deze ervaringen en wordt er gezorgd voor een zeer flauwe schuinte vanaf de insteek (1:4), waarna het overgaat op 1:3.

Een deel van de zuidelijke oever is door de Gemeente Gemert-Bakel verkocht aan de initiatiefnemer, zie onderstaande luchtfoto.

Een ander deel wordt vergraven om de doorsteek naar het weiland te kunnen maken. De beplanting die hier staat zal gerooid moeten worden en er zal elders voor herplant en compensatie gezorgd moeten worden.

Foto: verkocht gedeelte van de zuidelijke oever.

2.3 De uitbreiding

De uitbreiding betreft een perceel dat begrensd wordt door de huidige oeverzone, een gemeentelijk bos en het particuliere huisperceel van de familie van Emmen.

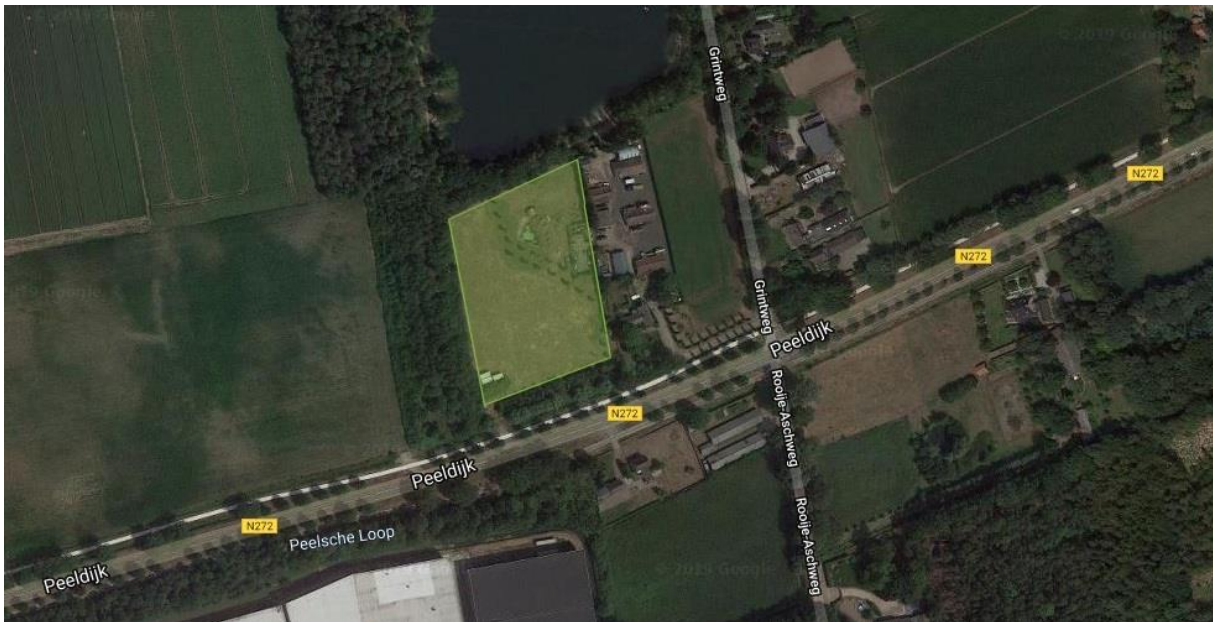

Foto: luchtfoto met het te vergraven weiland in het groene vlak.

Het weiland is in de huidige situatie beplant met lindebomen en enkele hoogstamfruitbomen. Er is een poel aanwezig. Ten zuiden van het weiland is een geluidswal aanwezig. De geluidswal is beplant met inheemse beplantingen. Er is een doorsteek in de wal, zodanig dat men vanaf de N-weg (N272) niet over de wei kan kijken en in de toekomst niet over het water. Aan de oostgrens is het erf van de familie van Emmen beplant met een laurierhaag en een elzenhaag. Aan de westgrens ligt een bos in eigendom van de Gemeente Gemert-Bakel. Het bos is aan de randen beplant met Sleetdoorn en in het hart van het bos komt boombeplanting voor. De bomen zijn geplant door schoolkinderen.

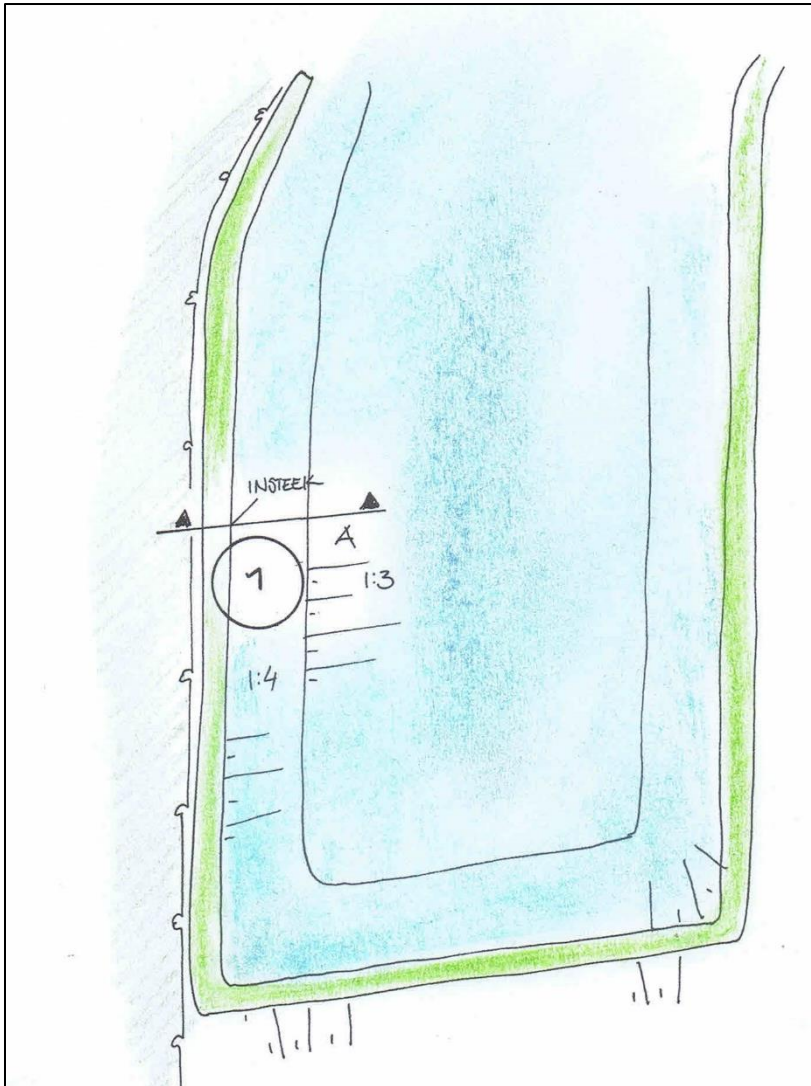
3 Randvoorwaarden en reeds gemaakte afspraken

Omdat het proces van vergunningverlening al lange tijd bezig is, zijn op bijna alle aspecten van de realisatie afspraken gemaakt en beslissingen genomen. Hieronder volgt een overzicht van deze gemaakte afspraken, beslissingen en randvoorwaarden.

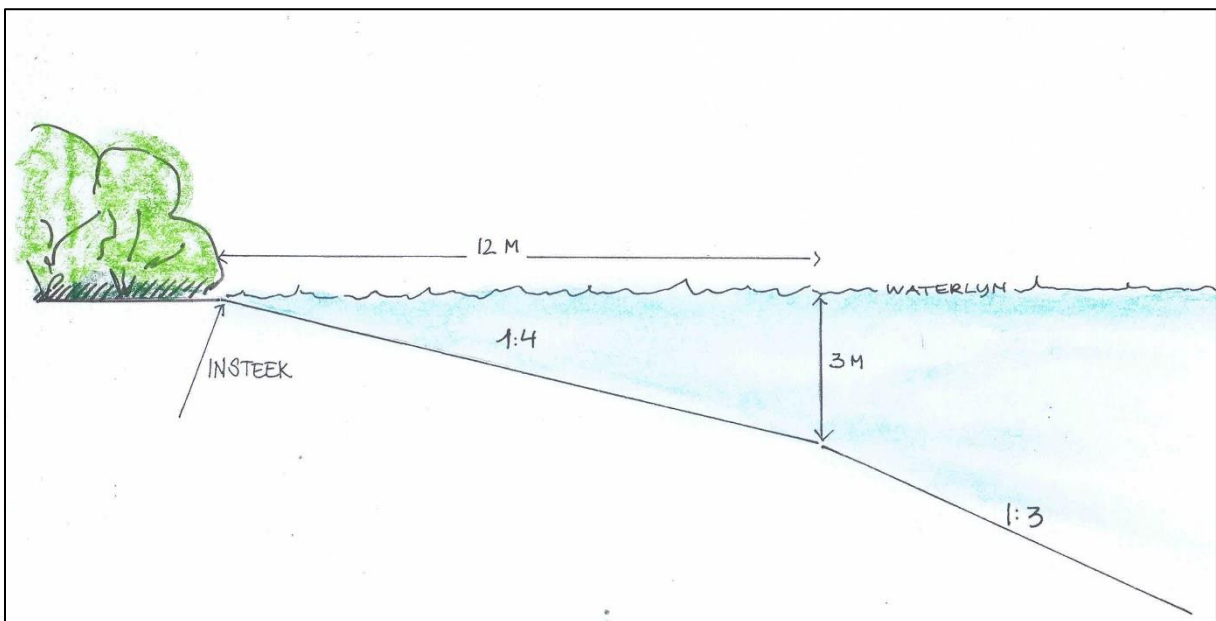
1 Het water

De uitbreiding van de waterplas is op het diepste punt 11 tot 12 meter diep. De eerste 12 meter vanaf de insteek is de helling zeer flauw: 1:4. Dit zorgt voor de nodige stabiliteit. Daarna is de hellingshoek 1:3.

De boten moeten hebben in deze zone over de lengte de meters nodig om vaart te minderen. Deze meters zijn voorgeschreven in verband met het Europees kampioenschap. Er is voldoende diepgang nodig (minimaal 2 meter) om niet vast te komen zitten met de schroef.

Overzichtsafbeelding: 1. het water.

Afbeelding: doorsnede A.

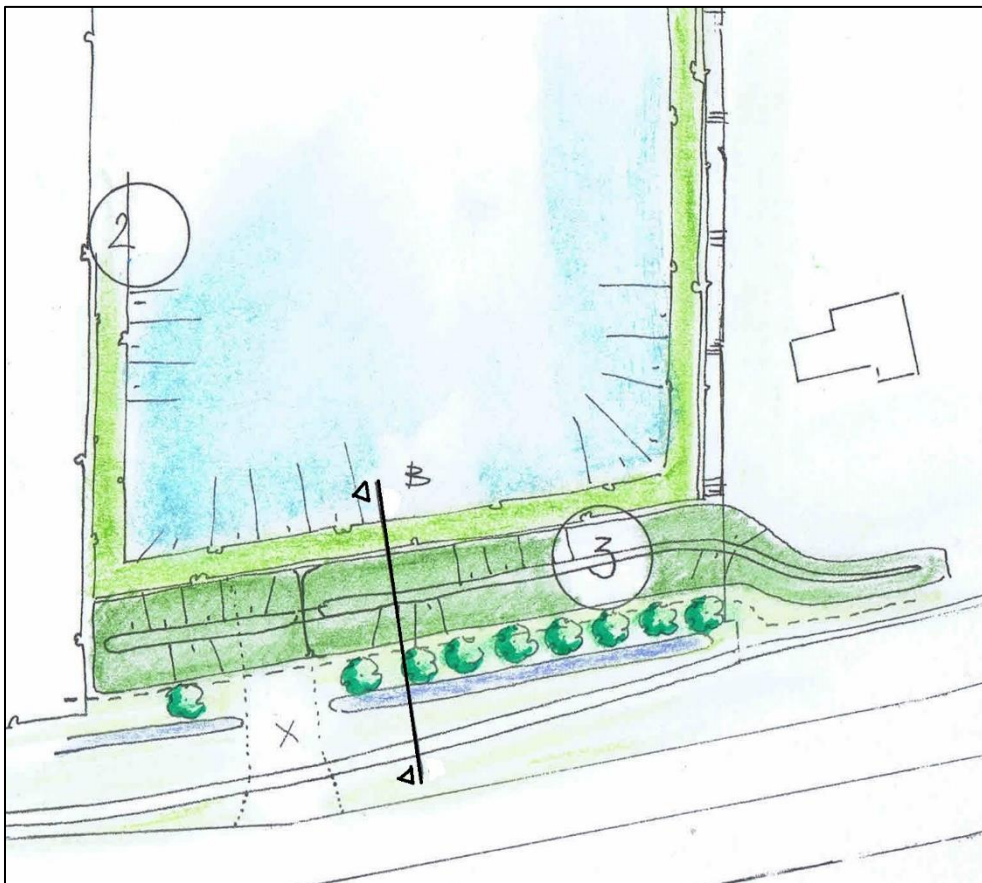
Gezien de exploitatie, de richtlijnen voor het Europees kampioenschap, de eerdere gemaakte afspraken, de beschikbare ruimte, de oeverstabiliteit en de benodigde diepgang is dit bovenstaande profiel over de gehele lengte aan nieuwe oevers van toepassing.

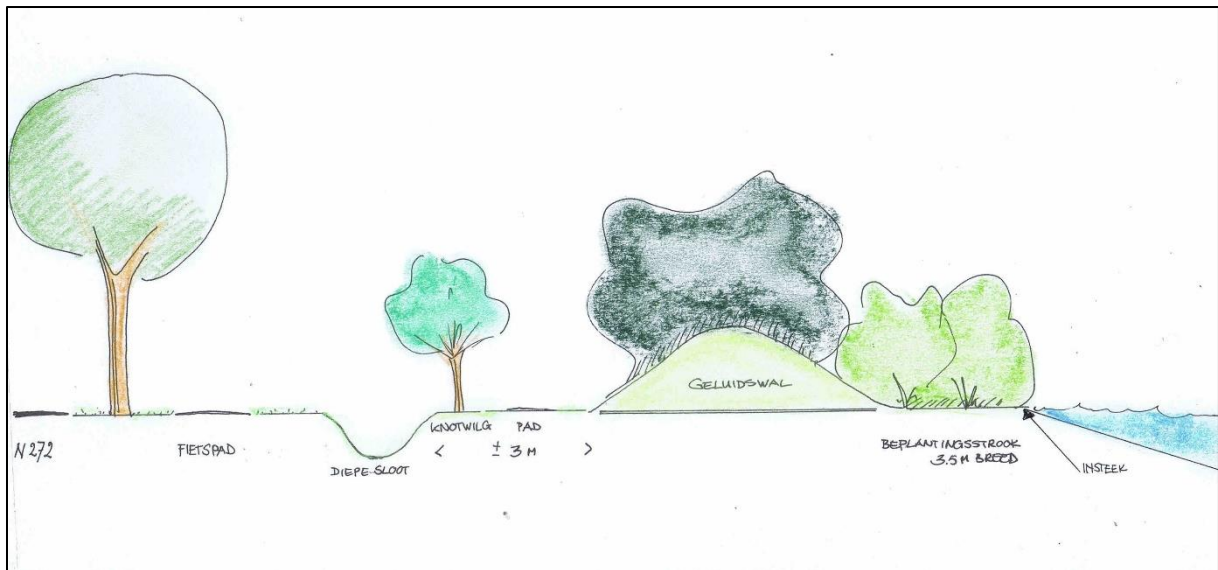
2 De oeverstrook op maaiveldsniveau.

De oeverstrook op maaiveldsniveau is de groene band aan de buitenzijde van de insteek. Op doorsnede A is een struikenrand ingetekend: de oeverzone wordt beplant. Deze beplanting wordt als landschappelijke inpassing en herplant/compensatie verder uitgewerkt. De strook is 3,5 meter breed.

3 De geluidswal.

Tussen de nieuwe uitbreiding van de Rooije Plas en de N272 ligt een fietspad, een diepe sloot en een vlak stuk met knotwilgen en een geluidswal. De geluidswal is over de lengte verdeeld in een helft in eigendom van de gemeente, en de achterste helft (verst van de weg af) is in particulier bezit. De wal is ongeveer twee meter hoog en beplant met inheemse houtige gewassen. Het meest westelijke deel van de houtwal is momenteel naar achteren geplaatst om het huidige weiland met de auto te kunnen bereiken, zonder inkijk te hebben. In de toekomstige situatie wordt dit stuk gelijk getrokken met de rest van de geluidswal. Ook de inrit kan komen te vervallen. Tussen de knotwilgenrij en de geluidswal komt een wandelpad. De geluidswal loopt door op het erf van Peeldijk 32 en loopt daar geleidelijk terug naar maaiveldsniveau.

Afbeelding: doorsnede B.

Foto: knotwilgenrij langs diepe sloot en de te verwijderen inrit.

4 Herplant van de te verwijderen beplantingen

Om de doorsteek naar het weiland te kunnen maken zal de beplanting in het met de rode lijn omkaderde gedeelte gerooid moeten worden. Elders zal voor herplant en compensatie gezorgd moeten worden.

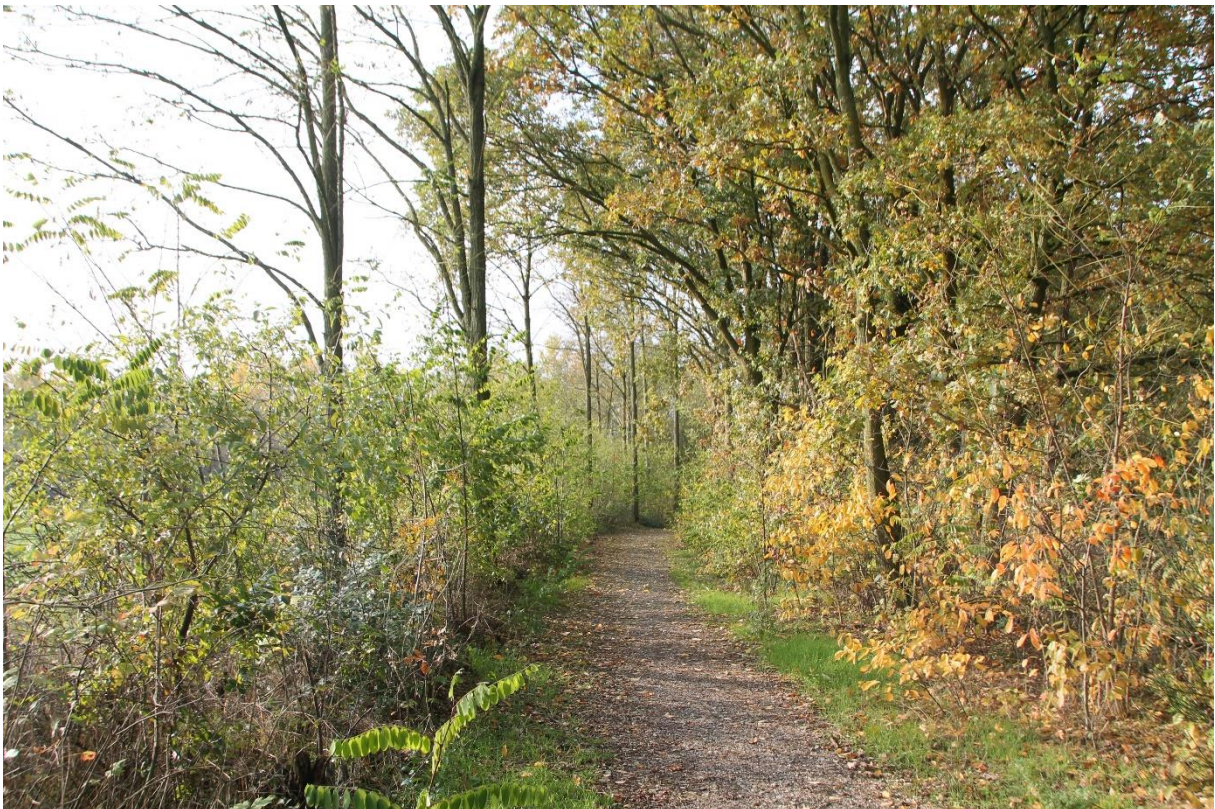
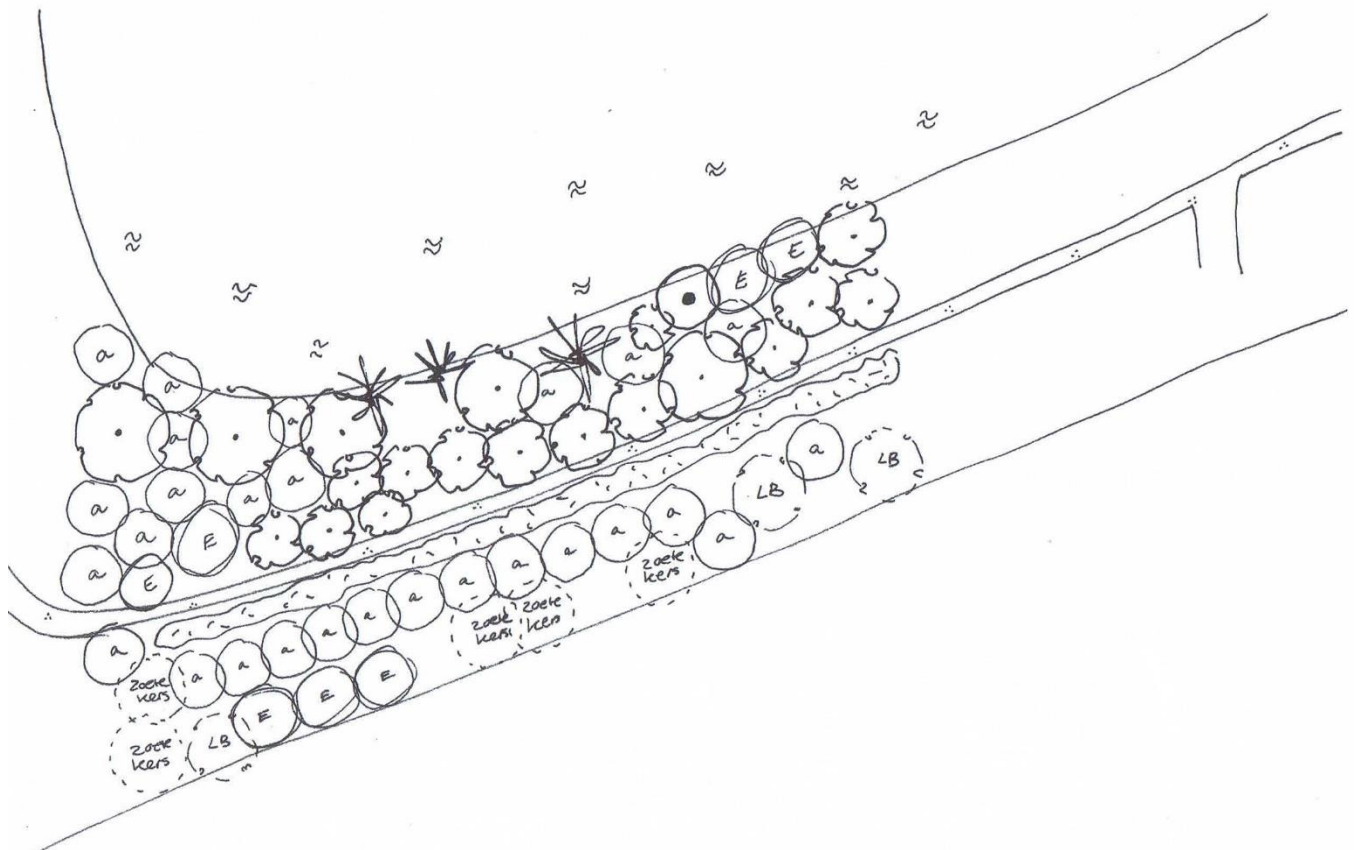

Foto: te verwijderen en te vervangen beplantingen.

Ten zuiden van het pad is een jongere houtopstand aanwezig ten opzichte van de noordzijde. Dit zijn voornamelijk acacia's en jong opschot. ertussen staan de lijsterbessen en de Zoete kersen, dit is waarschijnlijk doorschoten bosplantsoen.

De oudere beplanting bestaat uit beplantingen van wisselende leeftijden. Er zijn een paar dikkere eiken en een paar wat dunnere eikjes. Ook hier zijn de acacia's iel en jong. Er staan drie grove dennen en een berk. Verder wat elzen als uitgeschoten plantsoen, zie onderstaand overzicht: a=acacia, E=els, LB=lijsterbes, *=grove den, de overige symbolen staan voor 1 berk en eiken.

Afbeelding: de te verwijderen beplanting in detail.

Samenvattend gaat het om:

Bosplantsoen:

Acacia	27 stuks
Eik	8 stuks
Lijsterbes	3 stuks
Zwarte els	7 stuks
Zoete kers	5 stuks

Totaal	50 stuks
Struikenrand	50 stuks

Totaal bosplantsoen: 100 stuks.

Bomen:

Berk	1 st
Grove den	3 st
Eik	12 st.

Om recht te doen aan het vijftientigjarig onderhoud van de te verwijderen beplanting is de regel van toepassing om bovenop het volledig terug planten (100%) nog eens 1/3 extra te realiseren, samen 133 %. *“133 % van dat wat gekapt gaat worden komt als groen terug in het plan, bovenop de landschappelijke inpassings-eis.”*

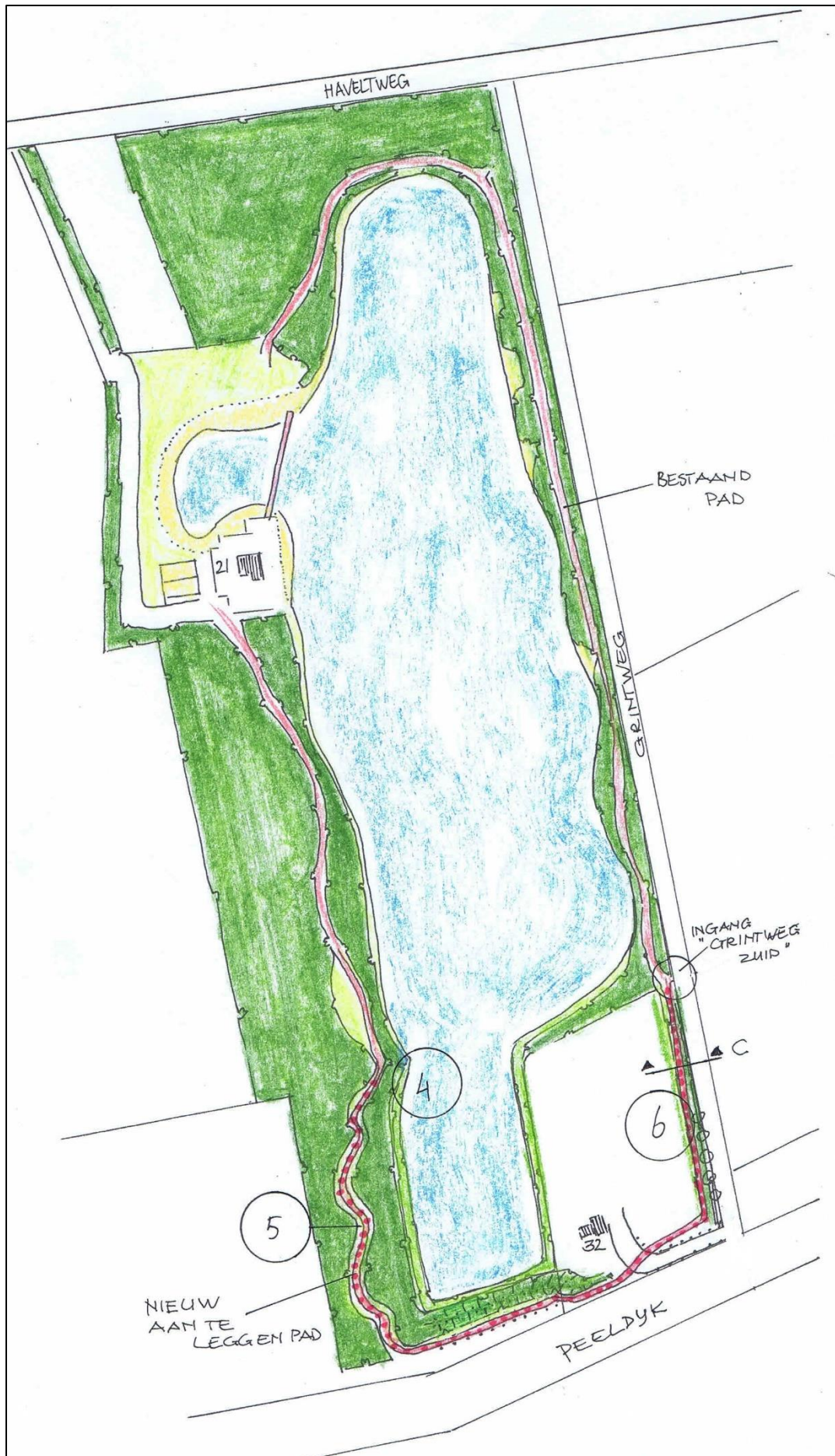
Dit is dus 130 stuks bosplantsoen, 22 bomen. Dit Landschappelijk Inpassingsplan laat zien waar deze beplantingen toegepast gaan worden.

5 Padenstructuur

Ten aanzien van de nieuwe route en de aanleg van nieuwe paden zijn de volgende afspraken gemaakt:

De paden worden gemaakt zoals op de foto op pagina 5 te zien is. Er wordt gebruik gemaakt van zand, leem en grind uit de ontgrondingslocatie. Het pad wordt ongeveer 1 meter breed.

Met de dorpsbewoners van Handel is afgesproken dat zij nog steeds rond de plas kunnen wandelen/hond uitlaten. De rondgang moet dus sluitend gemaakt worden. Er gaat ongeveer 500 meter nieuw wandelpad gerealiseerd worden, zie de gestippelde rode lijn op onderstaande tekening.

Aan de westkant van de Rooije Plas dient het pad door het midden van het bos te lopen. Bomen moeten gespaard blijven dus het zal een slingerend pad worden. Aan weerskanten van dit pad bevindt zich de dichte doornige struikenrand van het bos. Het voordeel daarvan is dat wandelaars in het gebied blijven. Ver afwijken van het pad kan verstoring van de natuur veroorzaken.

Foto: locatie waar het nieuwe pad gerealiseerd gaat worden.

Het pad sluit aan op de berm van het fietspad aan de N272 tussen de geluidswal en de sloot, zie de afbeeldingen en foto op pagina 10 en pagina 11.

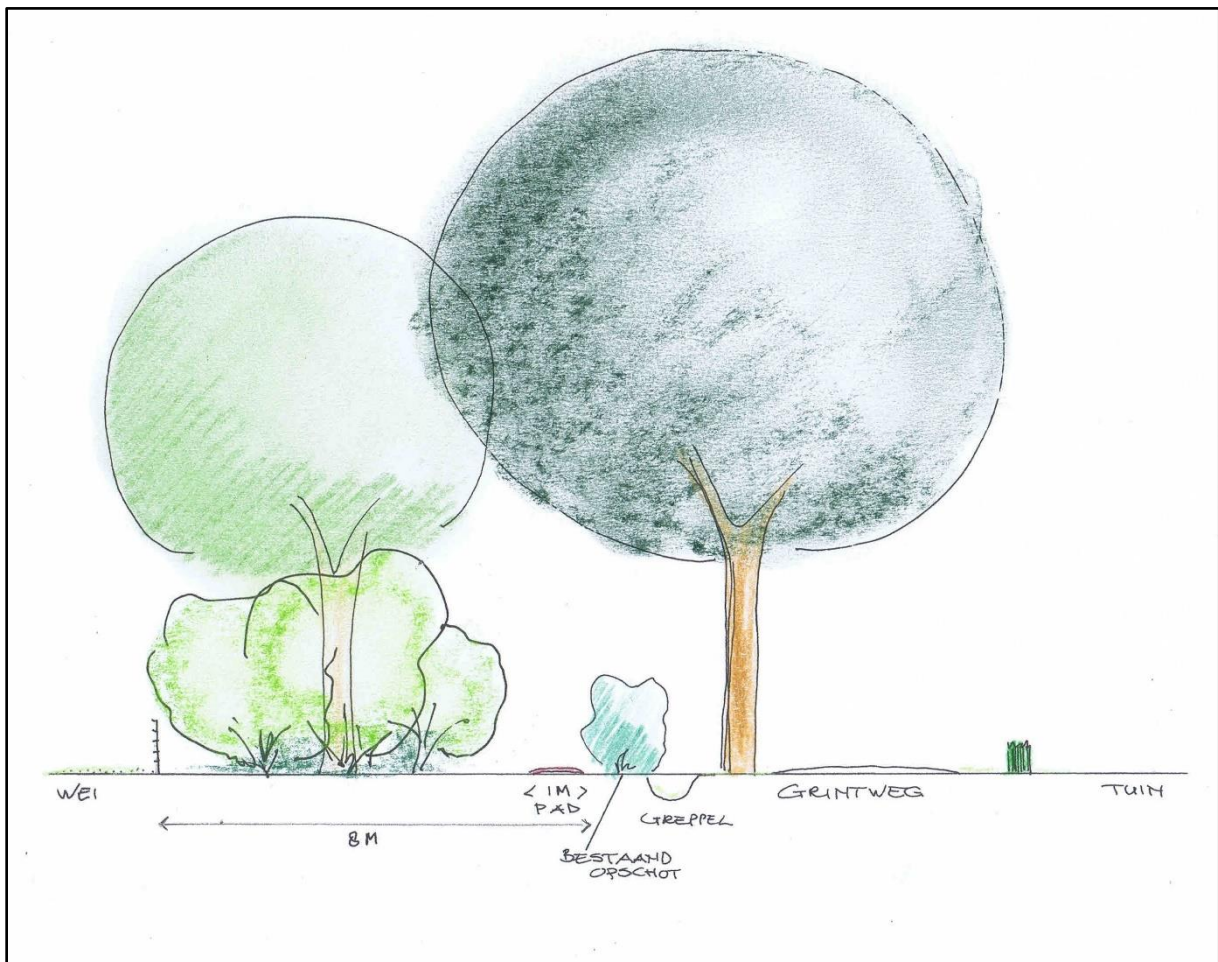
Op zeker moment gaan wandelaars de inrit van Peeldijk 32 oversteken. Dit is met alle partijen reeds afgesproken en vastgelegd.

Door het weiland wordt een nieuw wandelpad aangelegd, evenwijdig met de Grintweg. Hiertoe is een strook van ca. 8 tot 10 meter breed aangekocht door de Gemeente Gemert-Bakel.

Aan dit pad wordt de 130 stuks bosplantsoen en de 22 bomen uit "4 Herplant van de te verwijderen beplantingen." gerealiseerd.

Afbeelding: doorsnede C

Via een duiker komt het pad samen ter hoogte van de zuidelijke ingang aan de Grintweg, waarna men weer de originele route kan volgen.

6 Aanleg beplantingen.

Ten aanzien van de beplantingen zijn de volgende afspraken gemaakt:

- De lindebomen en de hoogstamfruitbomen worden opgepakt en in het weiland ten oosten van het erf Peeldijk 32 weer gebruikt.
- De oeverstrook aan de nieuwe oevers worden beplant met soorten zoals genoemd op pagina 5.
- Ook het nieuwe pad evenwijdig aan de Grintweg wordt ingepast met soorten zoals genoemd op pagina 5. Dit zijn inheemse houtige gewassen, passend in het landschap.
- De hoeveelheid toe te passen groen is in elk geval meer dan 130 stuks bosplantsoen en 22 bomen.
- Snoeiwerkzaamheden dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden (het broedseizoen is van half maart tot en met juli), conform de Quicksan flora en fauna (Staro, oktober 2019).
- De initiatiefnemer wenst tussen zijn erfgrans en de nieuwe waterlijn een deel van de oeverstrook te benutten voor een elzenhaag.

De beplantingslijst is opgenomen in paragraaf 4: Beplantingsplan.

4 Beplantingsplan

4.1 Toelichting

Ontwerputgangspunten.

Het plan dient te voldoen aan de gemaakte afspraken en daarnaast spelen de onderstaande uitgangspunten een rol.

> Creëren structuurrijkdom, door:

- Afwisseling open en dicht
- Wisselende plantverbanden
- Verschillende maten plantmateriaal (bomen)
- Gefaseerd beheer en onderhoud

> Sober plan,

- Geen extra voorzieningen als bankjes en dergelijke. Deze zijn in het meer intensieve deel van de Rooije Plas beter passend.
- Niet meer publiek trekken dan strikt noodzakelijk. Publiek op de paden houden, geen uitwaaiëren naar de omgeving.

Zorgen voor voldoende structuurrijkdom in het gebied is gunstig voor flora en fauna. Sommige soorten zijn afhankelijk van zonnige plaatsen in stilstaand of zwakstromend water. Andere soorten verlangen beschutting door beplantingen. Op een overhangende tak kan de ijsvogel op de uitkijk zitten. Een egel kan overwinteren in takkenhopen. Ook hoort dood hout in een bos aanwezig te zijn ten behoeve van houtkevers en zwammen. Gekeken kan worden of gericht een paar takkenhopen (niet te veel) en gekapte boomstammen in het project voor hergebruik in aanmerking komen,

bijvoorbeeld in het bos waar het pad doorheen komt te lopen. Enkele stobben van de gerooide bomen zouden in de oeverstrook verwerkt kunnen worden.

Een afwisseling van open en beschut in de nieuwe oeverstrook kan ook door gericht beheer en onderhoud gecreëerd worden. Bijvoorbeeld door de strategie om beplantingen die het niet redden weg te laten en niet meer te herplanten, waardoor op een natuurlijke manier open stukken worden verkregen.

Plantvak A

Plantvak A is de westelijke en zuidelijke oeverstrook. De strook wordt beplant met een houtsingel. De bomen zijn berken en/of eiken in wisselende plantmaten. De onderbegroeiing is bosplantsoen in een plantverband 1.25 m. x 1.25 m., verspringend verband. Dit komt neer op 500 stuks bosplantsoen en 14 stuks bomen. De zuidelijke strook staat in de schaduw van de geluidswal, hier de schaduwverdragende soorten concentreren.

Plantvak B

Plantvak B staat tegen de toekomstige elzenhaag aan, de resterende strook is daardoor minder

breed. Tegen de achtergrond van een elzenhaag is het mooi om de struiken wat verder uit elkaar te zetten, plantafstand 1.50 m. x 1.50 m., samen 75 stuks bosplantsoen.

Plantvak C

Plantvak C komt overeen met plantvak A: 1.25 m. x 1.25 m., 150 stuks bosplantsoen en vier bomen (eik/berk).

Plantvak D

De elzenhaag bestaat uit één rij zwarte elzen, 3 stuks per meter, 200 stuks.

Plantvak E

Het aanvullende stuk geluidswal dient na aanleg beplant te worden met bosplantsoen, 1.25 m. x 1.25 m., verspringend verband, 75 stuks.

Plantvak F

De gehele strook van 8 tot 10 meter parallel aan de Grintweg wordt beplant op het pad van 1 meter breedte na. Er passen drie rijen, wisselende verbanden toepassen, 300 stuks bosplantsoen en 4 bomen.

Overig

De knotwilgenrij wordt aangevuld en de lindebomen worden verzet naar het weiland. Ook de hoogstamfruitbomen krijgen daar een plaats. Onder de fruitbomen worden wilde bloemenmengsels gezaaid.

Herplant, Landschappelijke Inpassing en Kwaliteitsverbetering Landschap

Van de in totaal 1.300 stuks bosplantsoen en 22 bomen zijn alle bomen en 130 stuks bosplantsoen nodig om te voldoen aan de compenserende herplantplicht. De overige beplanting, namelijk 1.170 stuks bosplantsoen komt in aanmerking voor de Landschappelijke Inpassing en Kwaliteitsverbetering Landschap. Volgens STIKA-normen is dit om te zetten naar een bedrag van € 4.167,- (voor de aanleg en acht jaar onderhoud).

4.2 Beplantingslijst

Bosplantsoen, maat 60-80, twee-jarig plantsoen; 1.100 stuks en 200 stuks elzen (haag).

Zwarte els (<i>Alnus glutinosa</i>)	500 st.
Lijsterbes (<i>Sorbus aucuparia</i>)	200 st.
Zoete kers (<i>Prunus avium</i>)	200 st.
Eik (<i>Quercus robur</i>)	100 st.
Hazelaar (<i>Corylus avellana</i>)	100 st.
Vuilboom (<i>Rhamnus frangula</i>)	100 st.
Meidoorn (<i>Crataegus monogyna</i>)	100 st.

Bomen, maat 6-8:

Berk (<i>Betula pubescens</i>)	2 st.
Eik (<i>Quercus robur</i>)	2 st.

Bomen, maat 10-12:

Berk	4 st.
Eik	10 st.

Bomen, maat 12-14: Eik 4 st.

4.3 Beheer en onderhoud

De elzenhaag elk jaar snoeien. De oeverstroken met de gemengde beplantingen elke zes jaar afzetten net boven de grond. Ook de overige beplantingsstroken elke zes tot acht jaar afzetten. De beplanting parallel aan de Grintweg zodanig bijhouden dat het pad goed begaanbaar blijft en dat er voldoende bedekking blijft.

Alle beplantingsstroken gefaseerd aanpakken en niet alles in één jaar.

Snoeiwerkzaamheden dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden (het broedseizoen is van half maart tot en met juli).

Sommige ontstane open plekken als open plek handhaven.

Snoeihout afvoeren. Slechts spaarzaam takkenhopen opzetten, dit dient er vrij netjes uit te zien.